

Økonomisk bærekraft i kommunene

Vintermøtet 2024 Troms og Finnmark

Bjørn Brox

«Økonomisk bærekraft»

- ▶ «Evnen til å opprettholde tjenestetilbudet over tid»
 - ▶ Torbjørn Eika, KS
- ▶ Tjenestetilbudet:
 - ▶ 90% av utgiftene går til lovstyrte oppgaver (skole, barnehage, barnevern, PLO, helse, sosial, adm, brann, plan)
 - ▶ 10% av utgiftene går til lite lovstyrte oppgaver (vei, kultur, næring, kirke, bolig)
- ▶ Kommunene i Norge er primært en tjenesteprodusent
 - ▶ Må styres som en bedrift
- ▶ De kommunene som får det til:
 - ▶ God tjenestekvalitet
 - ▶ Lave kostnader (effektiv drift)
 - ▶ Gode finanser
- ▶ Godt styrt=Gode resultater
- ▶ Vi kan lære av hverandre
- ▶ Kommuneindeksen
 - ▶ Behovskorrigerede nettoutgifter
 - ▶ 84 indikatorer for kvalitet i 13 tjenester
 - ▶ Tre finansindikatorer

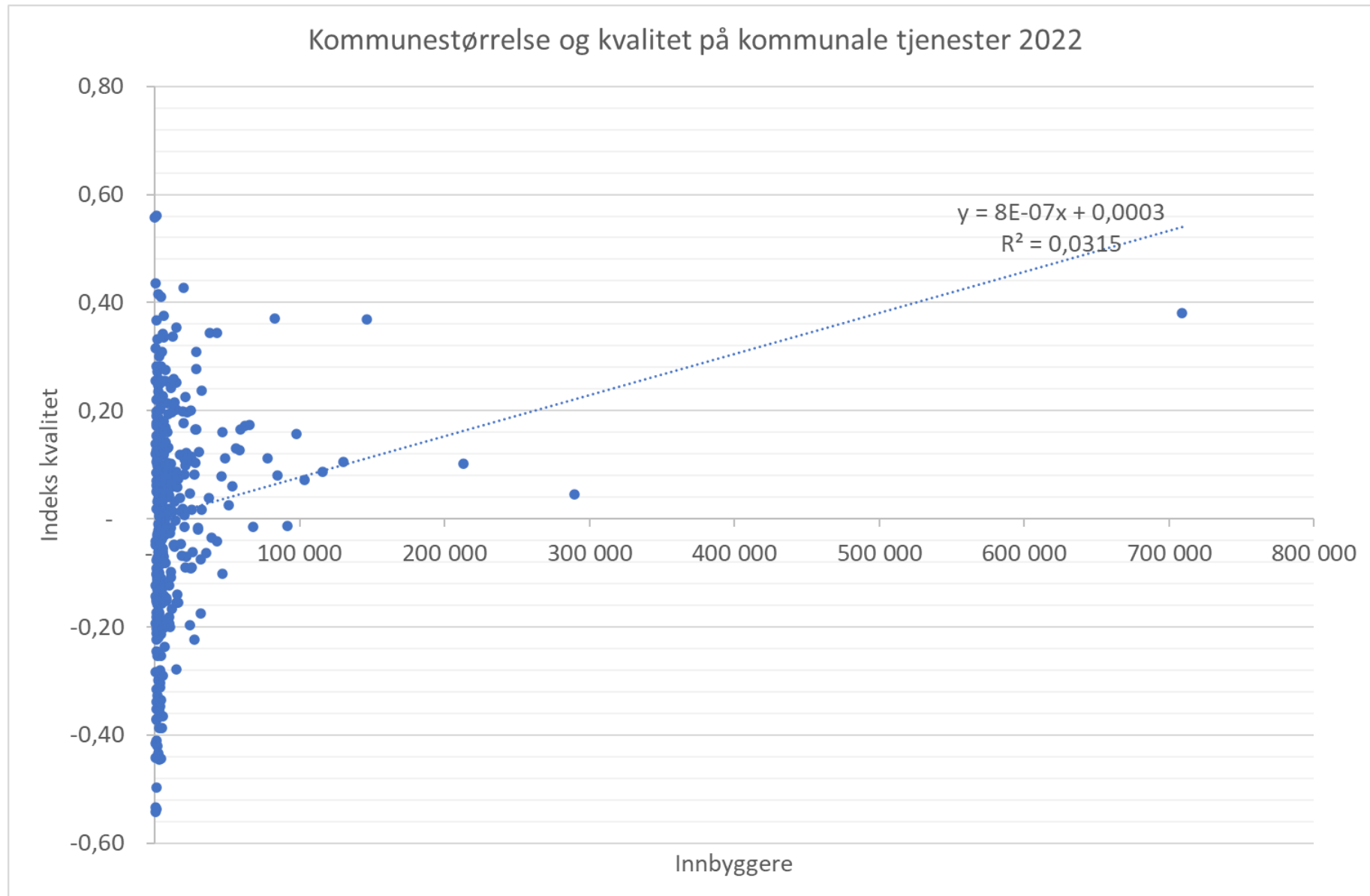
20 på topp i Kommuneindeksen 2023

Rang	Kommune	Kvalitet	Kostnader	Finanser	Kommuneindeks	Effektivitet
1	1834 Lurøy	- 0,13	0,36	3,69	1,29	0,12
2	3046 Krødsherad	0,19	0,71	1,66	0,84	0,45
3	3032 Gjerdrum	0,17	1,46	0,80	0,80	0,82
4	1144 Kvitsøy	- 0,04	0,33	1,95	0,74	0,14
5	1119 Hå	0,12	1,25	0,67	0,67	0,69
6	1547 Aukra	- 0,05	- 1,63	3,71	0,67	- 0,84
7	1151 Utsira	0,56	- 0,93	2,38	0,67	- 0,18
8	1818 Herøy (Nordland)	0,12	0,40	1,49	0,66	0,26
9	1120 Klepp	0,08	1,22	0,69	0,66	0,65
10	1114 Bjerkreim	0,17	0,28	1,45	0,63	0,23
11	1124 Sola	0,28	0,86	0,73	0,62	0,57
12	3804 Sandefjord	0,17	0,95	0,63	0,58	0,56
13	3036 Nannestad	0,06	1,47	0,16	0,56	0,77
14	3053 Jevnaker	0,07	1,07	0,54	0,55	0,57
15	1833 Rana	0,11	0,59	0,94	0,54	0,35
16	1121 Time	0,43	1,04	0,12	0,52	0,73
17	3424 Rendalen	- 0,11	0,30	1,39	0,52	0,09
18	3026 Aurskog-Høland	0,01	1,08	0,46	0,51	0,55
19	3431 Dovre	0,25	0,49	0,82	0,51	0,37
20	3045 Sigdal	0,25	0,56	0,74	0,51	0,40

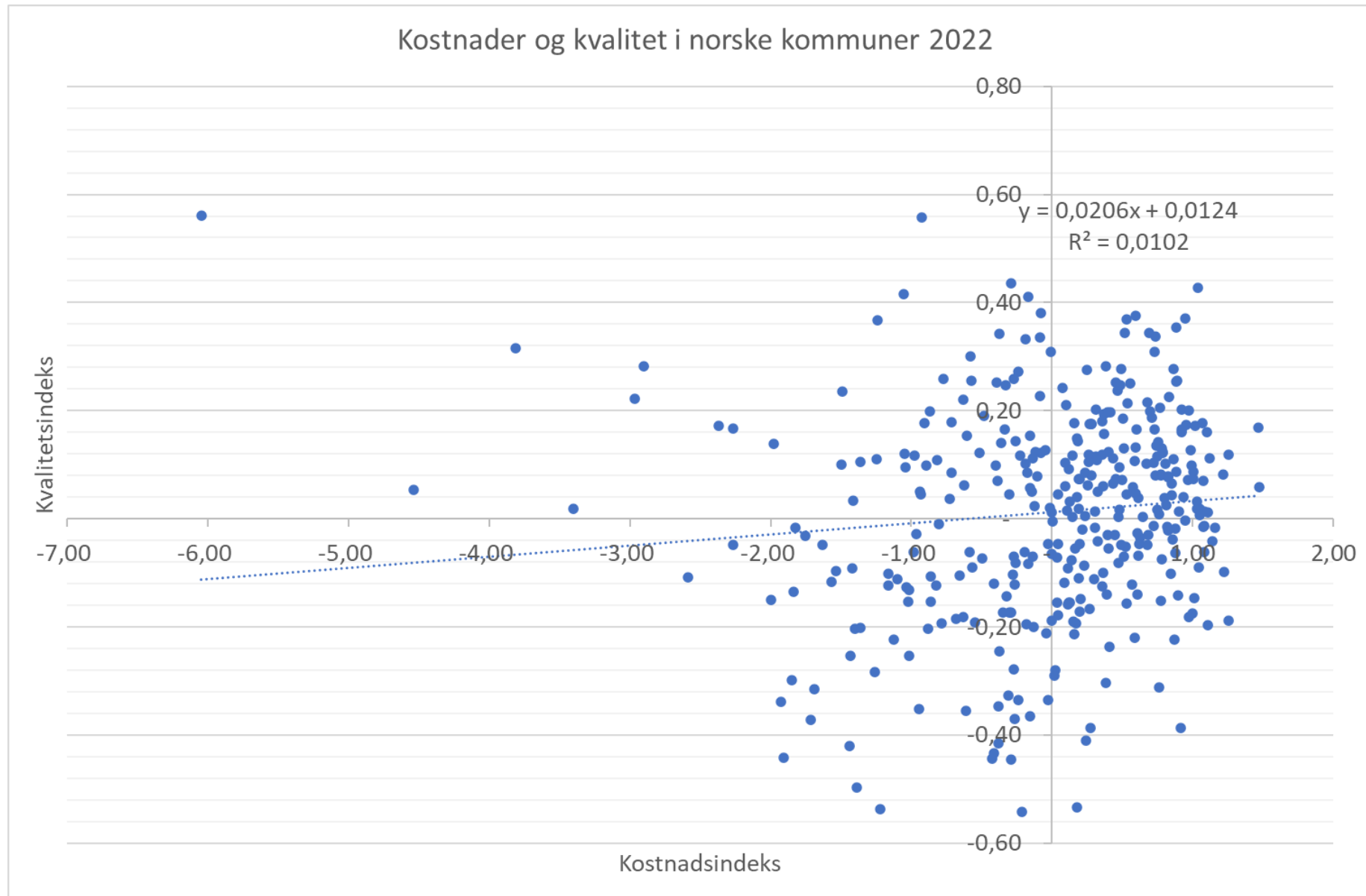
20 på bunnen i Kommuneindeksen 2023

Rang	Kommune	Kvalitet	Kostnader	Finanser	Kommuneindeks	Effektivitet
337	1875 Hábmer - Hamarøy	- 0,30	- 1,85	0,23	- 0,63	- 1,07
338	1845 Sørfold	- 0,03	- 1,76	- 0,17	- 0,65	- 0,89
339	5425 Storfjord - Omasvuotn	- 0,13	- 1,02	- 0,82	- 0,65	- 0,58
340	1826 Aarborte - Hattfjelldal	- 0,31	- 1,69	- 0,08	- 0,69	- 1,00
341	1578 Fjord	0,10	- 1,04	- 1,19	- 0,70	- 0,47
342	5439 Gamvik	0,05	- 0,94	- 1,25	- 0,71	- 0,44
343	1839 Beiarn	- 0,18	- 0,63	- 1,34	- 0,71	- 0,41
344	4224 Åseral	0,28	- 2,90	0,46	- 0,71	- 1,31
345	5444 Sør-Varanger	- 0,12	- 1,16	- 1,15	- 0,81	- 0,64
346	5405 Vadsø	- 0,06	- 0,99	- 1,58	- 0,87	- 0,52
347	1837 Meløy	- 0,20	- 1,36	- 1,12	- 0,89	- 0,78
348	1874 Moskenes	- 0,35	- 0,95	- 1,66	- 0,98	- 0,65
349	5043 Raarvihke - Røyrvik	- 0,05	- 2,27	- 0,65	- 0,98	- 1,16
350	4629 Modalen	0,32	- 3,81	0,46	- 1,00	- 1,75
351	4638 Høyanger	0,05	- 0,94	- 2,46	- 1,10	- 0,45
352	4222 Bykle	0,56	- 6,04	2,05	- 1,13	- 2,74
353	5440 Berlevåg	- 0,15	- 2,00	- 1,52	- 1,21	- 1,07
354	5406 Hammerfest	- 0,11	- 2,59	- 1,05	- 1,24	- 1,35
355	5443 Båtsfjord	- 0,42	- 1,44	- 1,93	- 1,25	- 0,93
356	4228 Sirdal	0,05	- 4,53	- 0,02	- 1,48	- 2,24

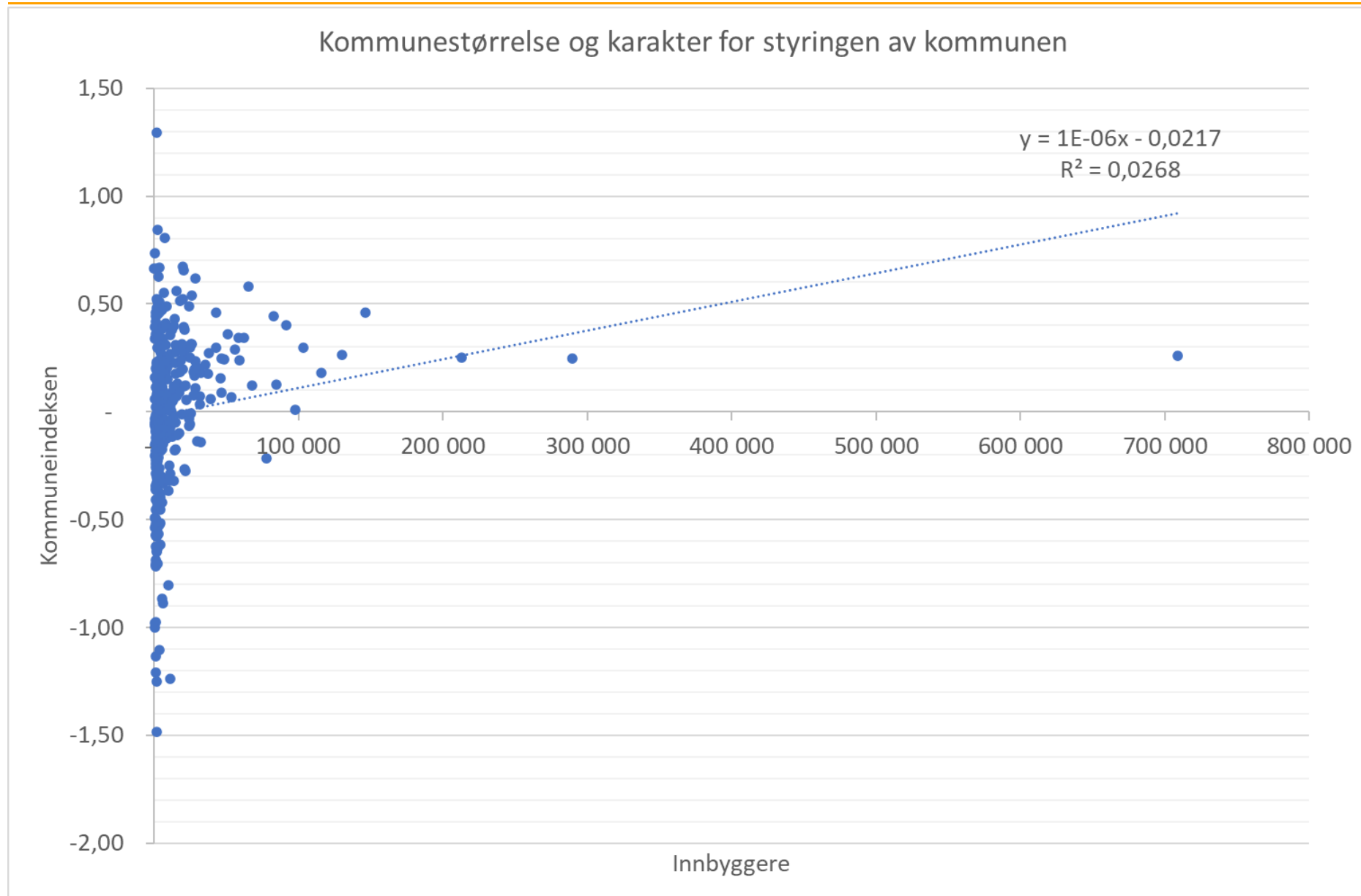
Ingen sammenheng mellom kommunestørrelse og kvalitet

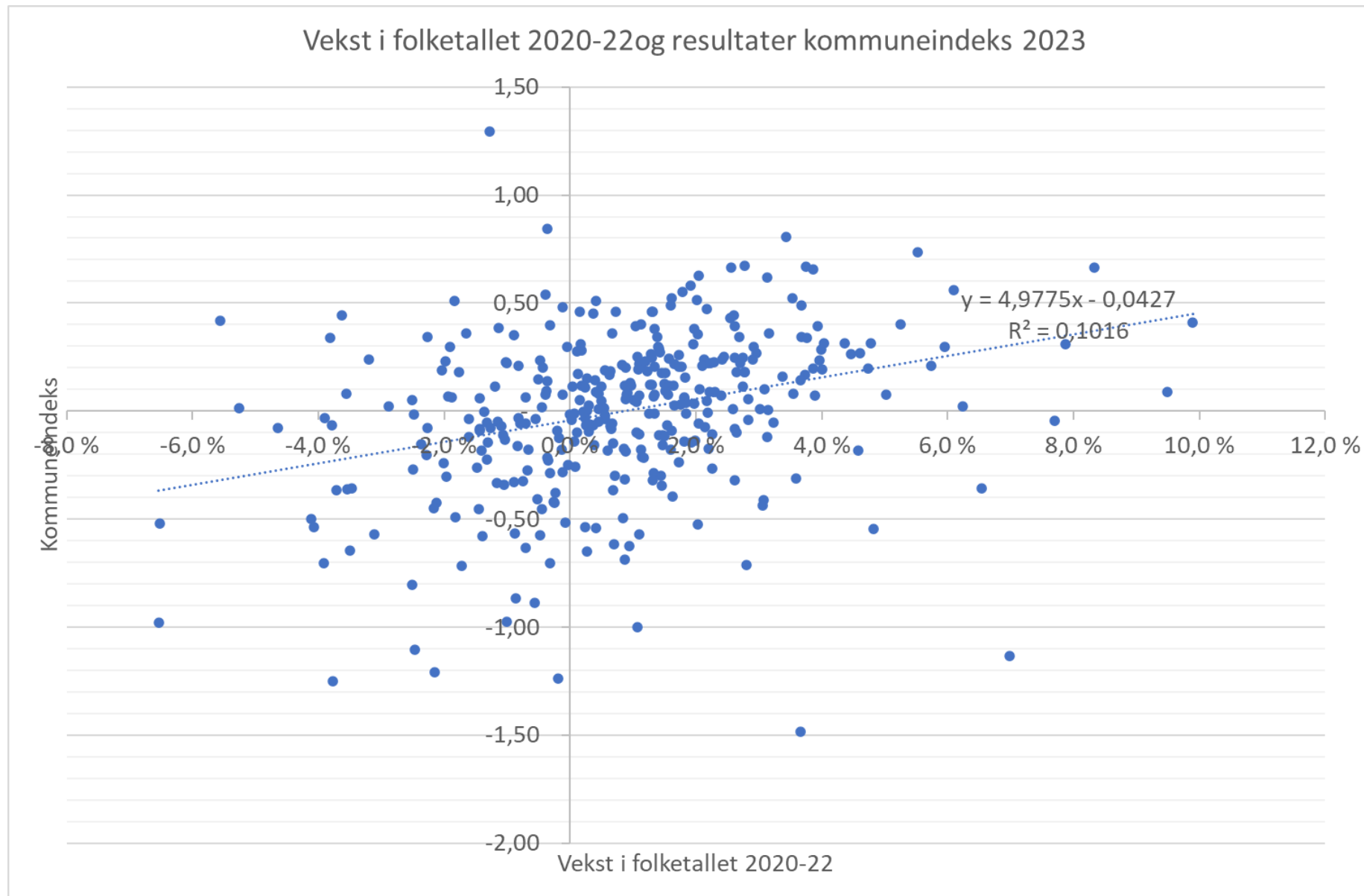
Ingen sammenheng mellom kostnadsnivå og kvalitet

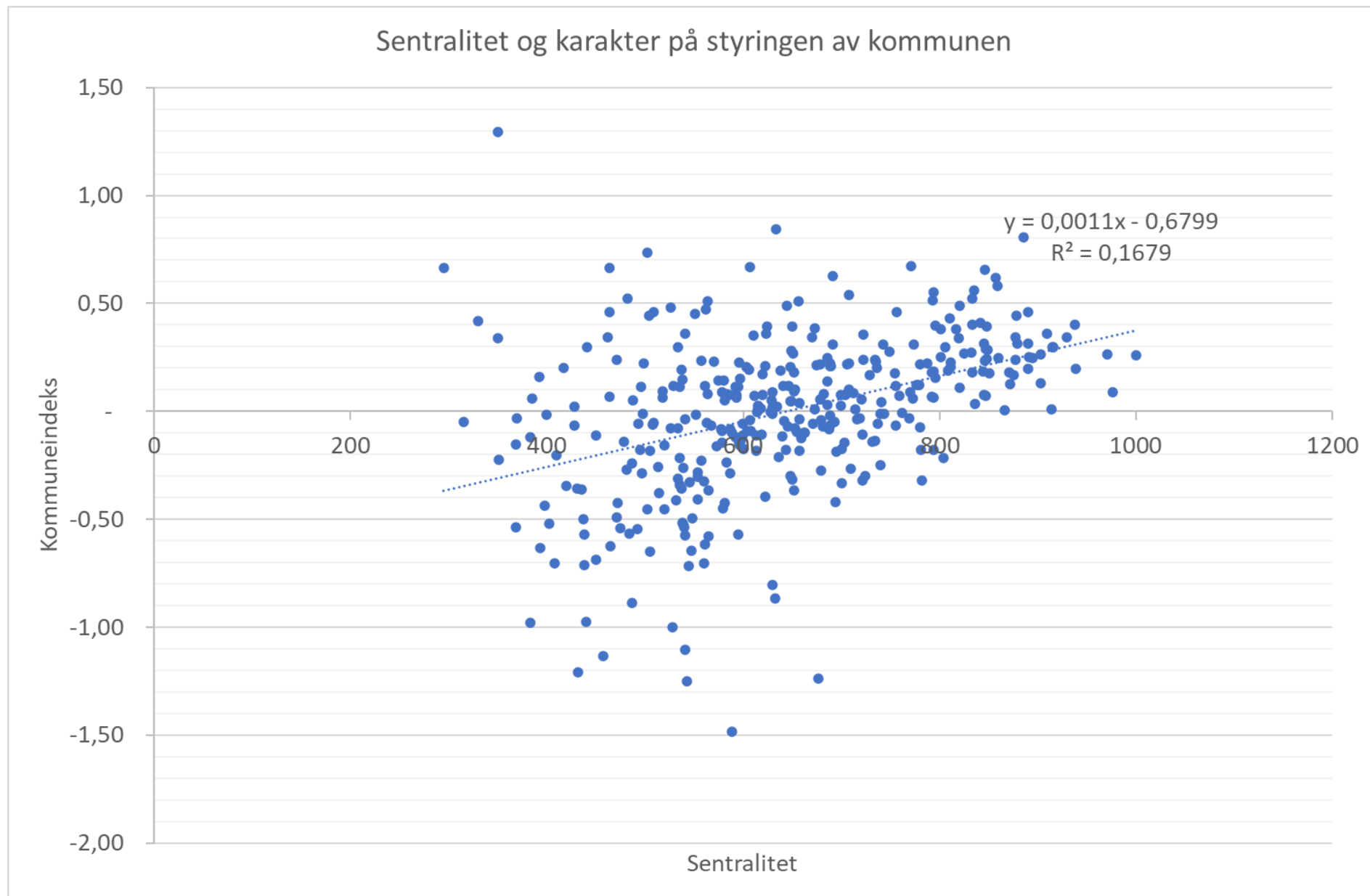
Ingen sammenheng mellom størrelse og god styring

Vekst i folketallet gir bedre resultater?

Sentrale kommuner har bedre styring?

Konklusjoner

▶ Ytre faktorer betyr lite for resultatene

- ▶ Inntekter
- ▶ Størrelse
- ▶ Sentralitet
- ▶ Vekst

▶ Indre faktorer forklarer det meste

▶ Evnen til læring og utvikling

- ▶ Ledelse
- ▶ Organisering
- ▶ Kompetanse
- ▶ Samarbeid mellom politikk og administrasjon
- ▶ Strategi
 - ▶ Tidlig innsats
 - ▶ Tverrfaglig samarbeid
 - ▶ Styrke kommunesenteret

Kommuneindeksen 2023 Tromsø

Konklusjoner Kommuneindeksen:

God kvalitet

Middels kostnader

Svake finanser

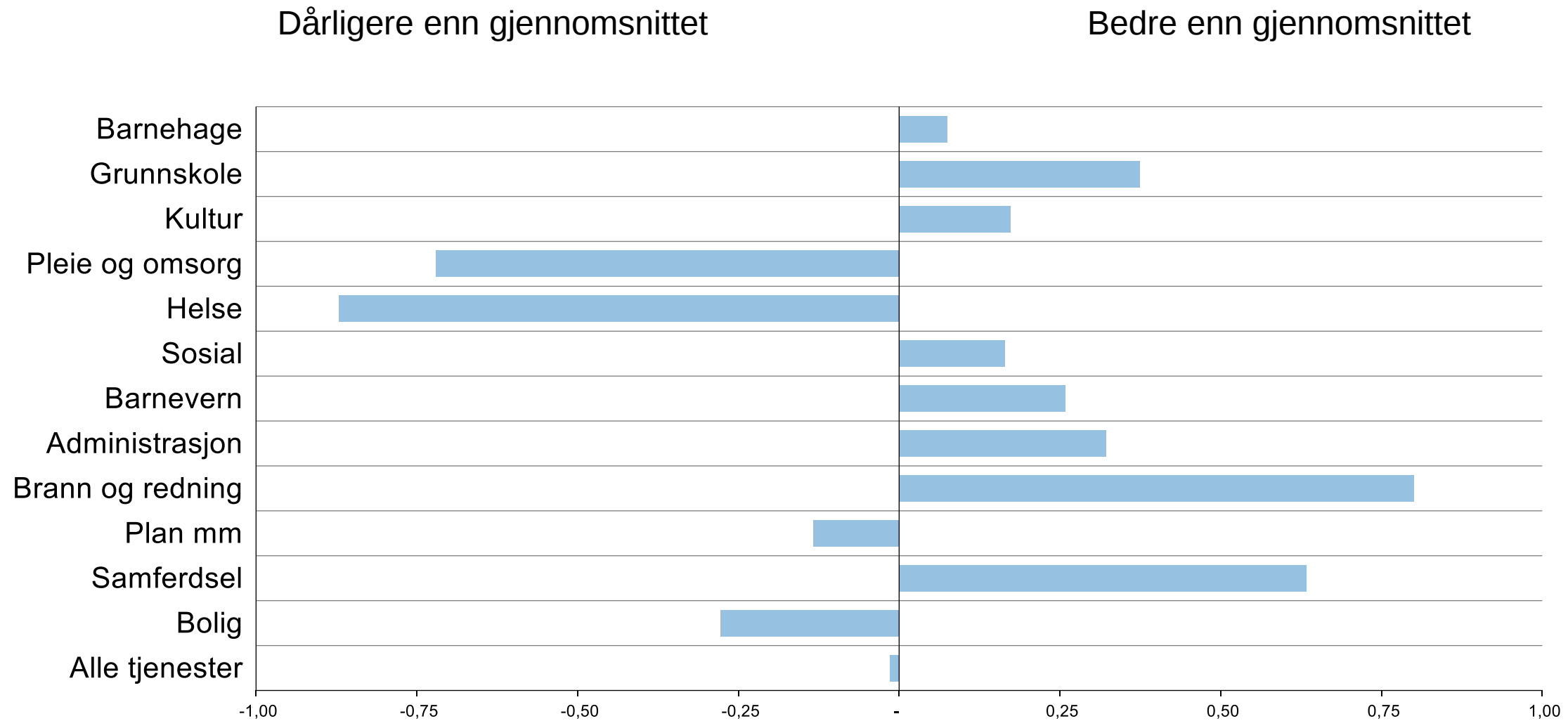
Samlet vurdering: dårlig

Effektivitet: middels

Effektivitet: dårligere enn
kommunegruppen

Kommune navn	Kvalitet indeks	Kostnad indeks	Finans indeks	Kommune indeks	Effektivitet indeks	Kvalitet rang	Kostnad rang	Finans rang	Kommune rang	Effektivitet rang
Tromsø	0,11	-0,14	-0,62	-0,21	-0,01	112	228	295	277	213
Harstad - Hárstták	-0,09	0,12	-0,20	-0,06	0,01	256	194	201	222	202
Alta	-0,09	-0,57	-0,14	-0,26	-0,33	254	277	186	286	281
Hammerfest - Hámmerfeasta	-0,11	-2,59	-1,05	-1,24	-1,35	265	350	339	354	351
Vadsø	-0,06	-0,99	-1,58	-0,87	-0,52	238	308	353	346	310
Vardø	-0,17	-0,30	0,32	-0,05	-0,24	298	256	91	218	265
Rana	0,11	0,59	0,94	0,54	0,35	117	104	38	15	98
Kommunegruppe 12	0,09	0,63	-0,09	0,21	0,36					

Utvikling av tjenestene: Effektivitet i kommunale tjenester i Tromsø

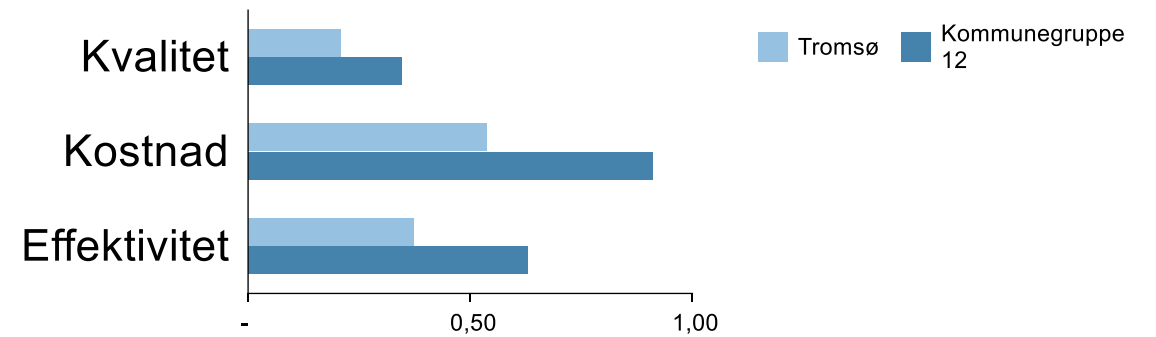

Grunnskolen

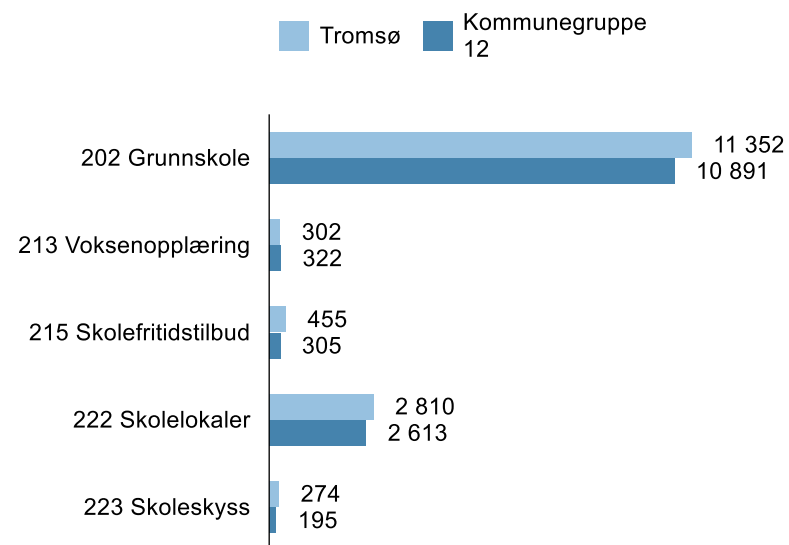
Kvalitet: bedre enn gjennomsnittet

Kostnader: bedre enn gjennomsnittet

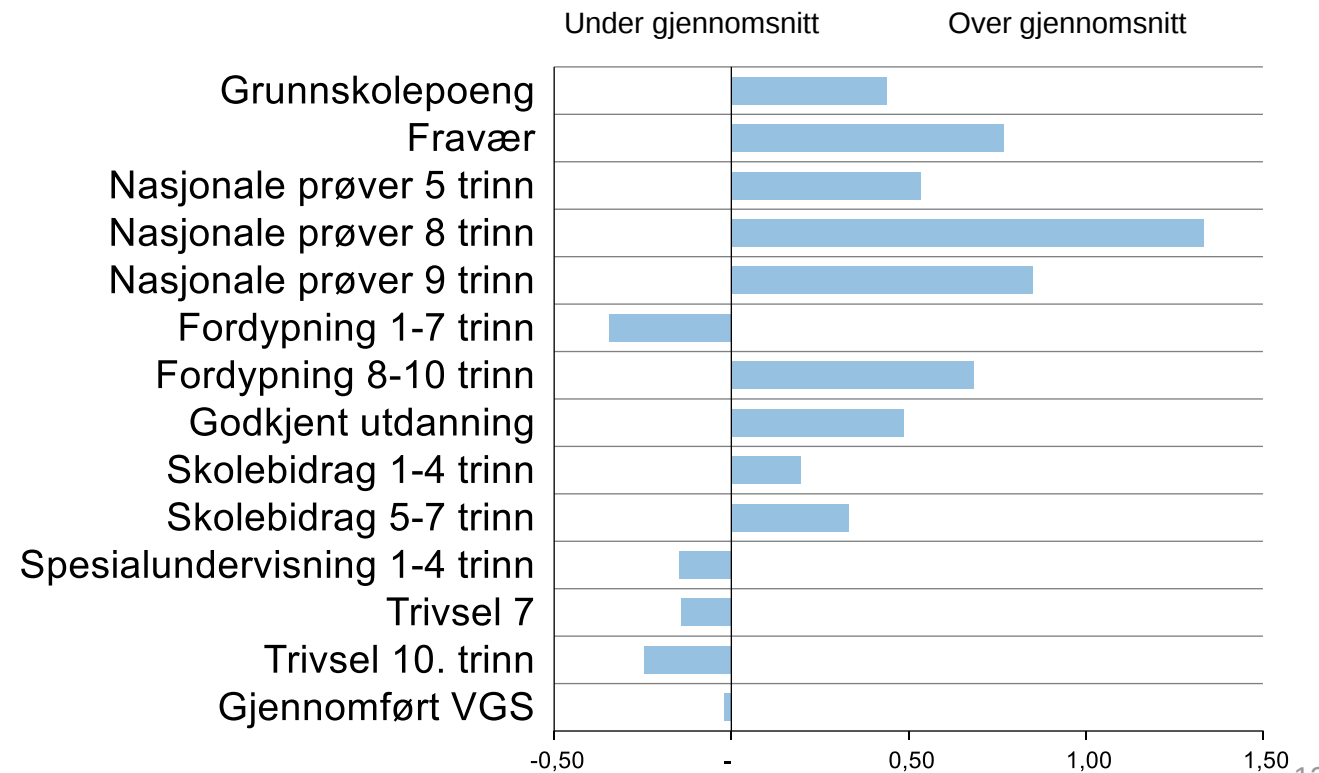
Effektivitet: bedre enn gjennomsnittet

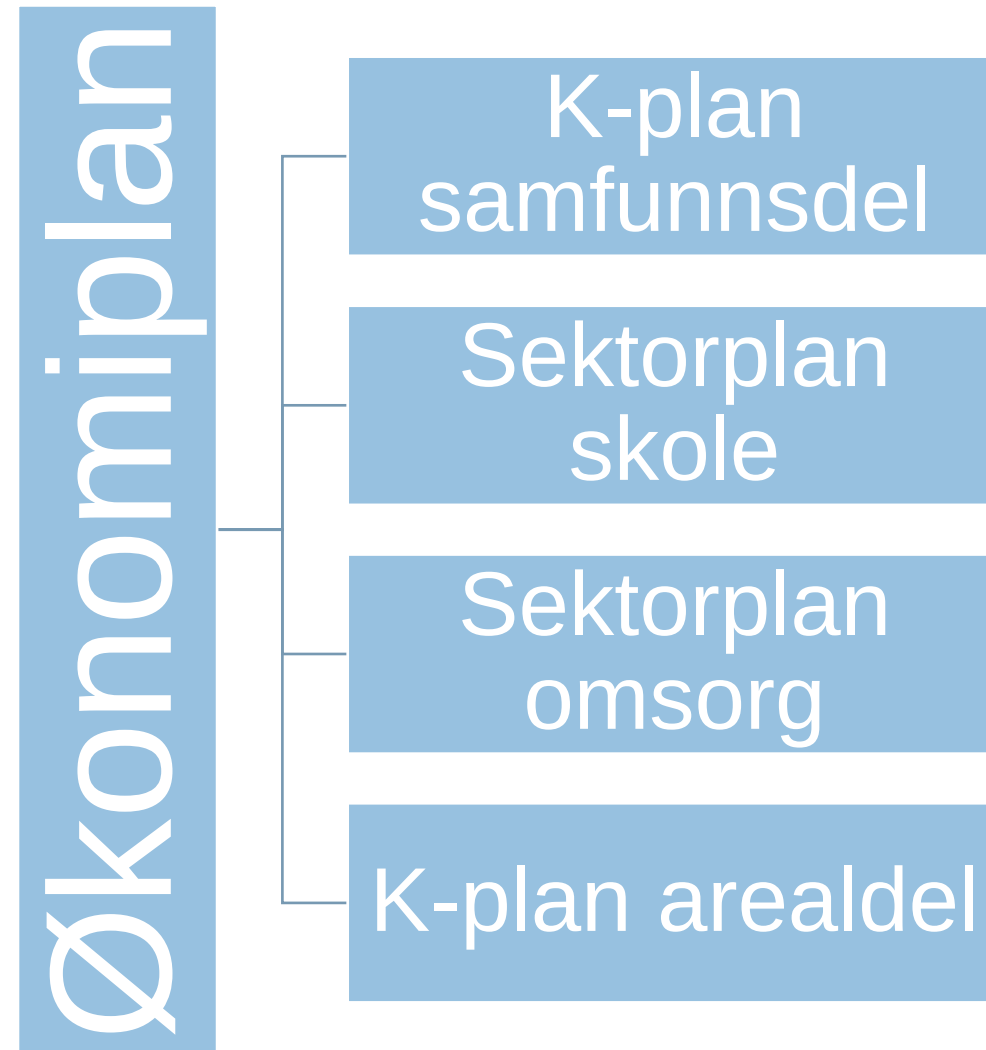
Kostnader per Kostrafunksjon

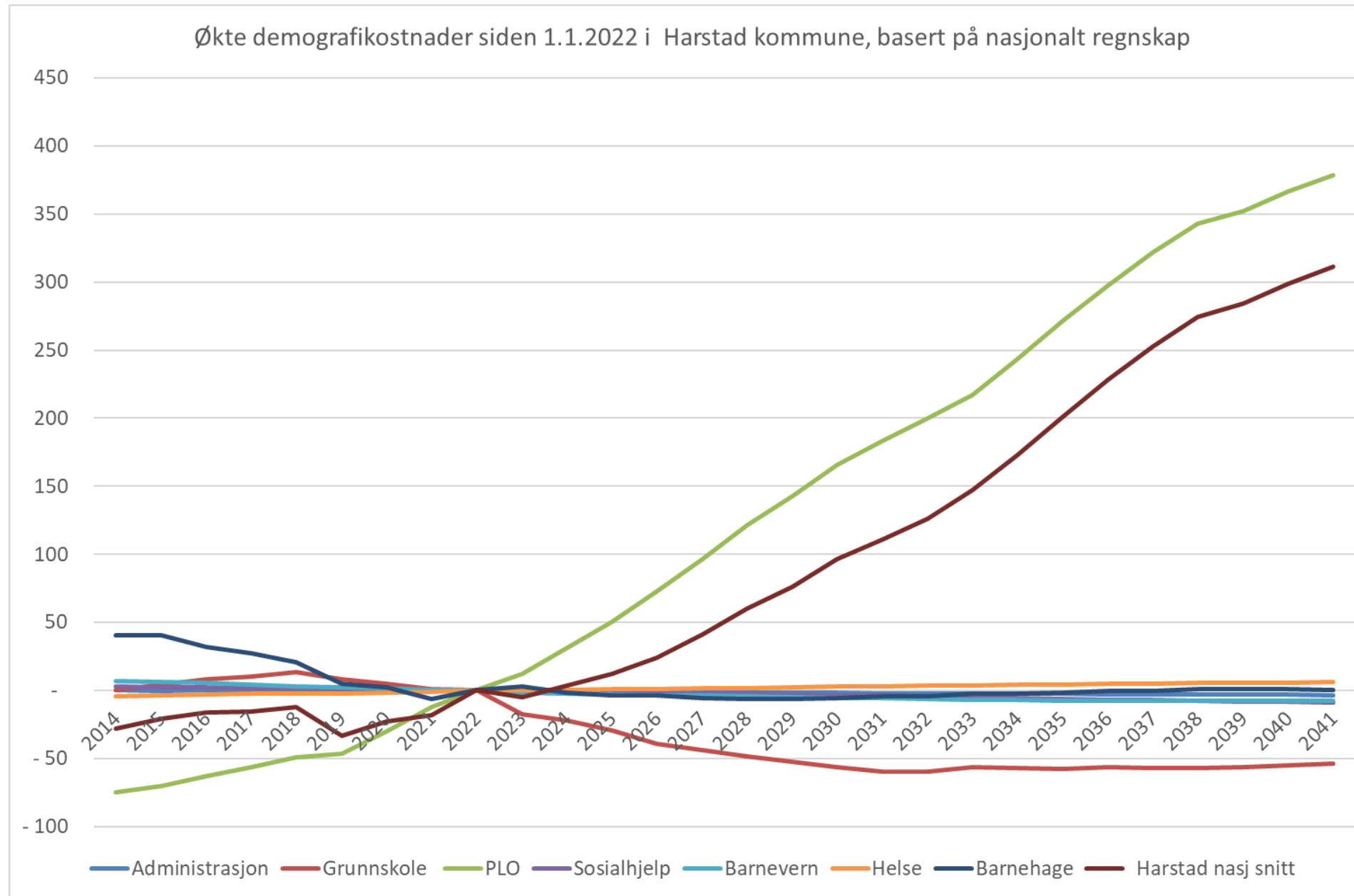
Kvalitet, indeks per indikator

Strategiske planer med tydeligere prioriteringer

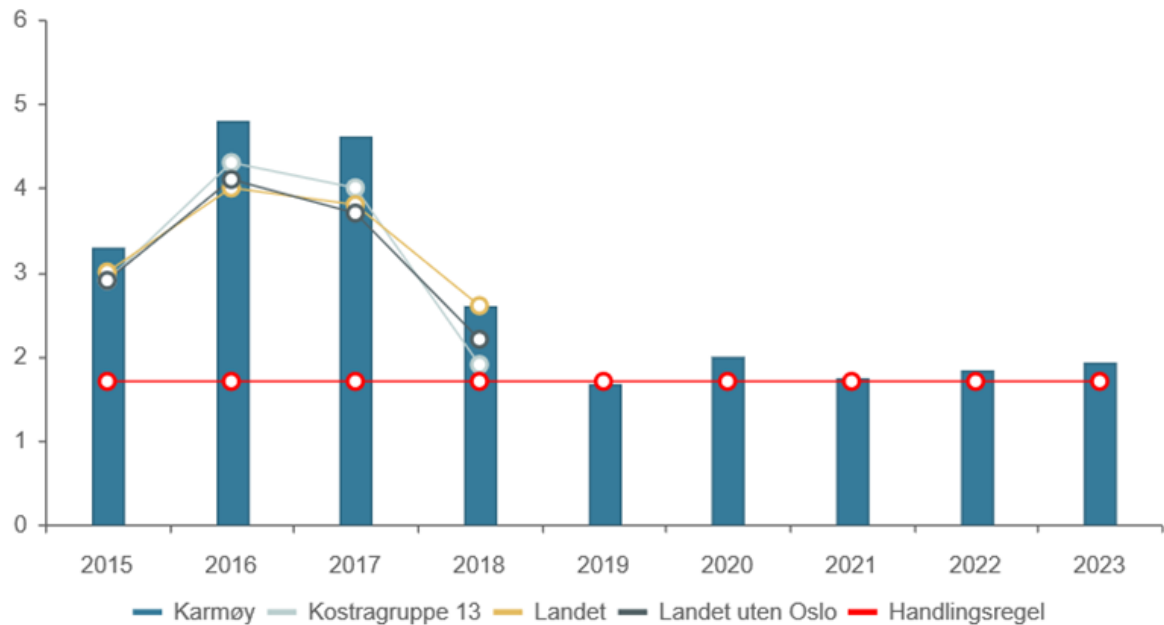
Langsiktig styring: Harstad må endre skolestrukturen

Gode finanser: Netto dr.res >1,75%, Netto lånegjeld<50%, Disp.fond>10%

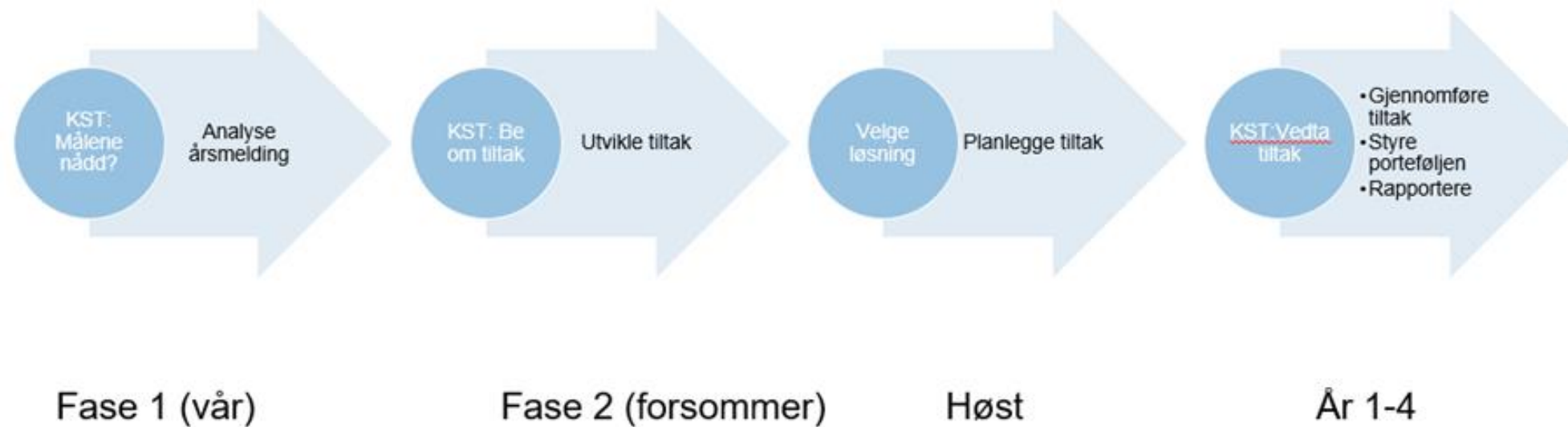
Finansielle måltall, sammenheng mellom inntekter og ressursbruk, og ulike økonomiske scenarioer for økonomiplanperioden.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Karmøy	3,30 %	4,80 %	4,60 %	2,60 %	1,66 %	1,99 %	1,74 %	1,82 %

Gi politikerne mer kunnskap og flere valgmuligheter

Hent rapportene på www.agendakaupang.no

- ▶ Norges best styrte kommuner 2023 (hovedrapport, kommuneindeksen)
- ▶ Kvalitetsindeksen 2023 (vedlegg om metode for å måle kvalitet i kommunale tjenester)
- ▶ Gi oss kommentarer: bjorn.brox@agendakaupang.no

AGENDA
KAUPANG

Agenda Kaupang bidrar til omstilling og utvikling av offentlig sektor. Vi bistår ledere og medarbeidere med faktabaserte beslutningsgrunnlag og effektivisering av prosesser. Agenda Kaupang gjennomfører analyser og rådgiving innen ledelsesutvikling, styring, økonomi, organisasjonsutvikling og digitalisering.